

CHRISTELIJK ONDERWIJZERS VERBOND

Britsierslaan 5 | 1030 Brussel | Tel. 02 244 37 00

www.cov.be | cov@acv-csc.be

Brussel, 16 september 2025

PERSBERICHT

Woon-werkverkeer basisonderwijs: personeel vindt parkeren en een onkostenvergoeding de grootste zorgen

Auto en fiets domineren, maar de rekening loopt op in de stad: leden vragen betere (fiets)vergoedingen, betrouwbare aansluitingen met het openbaar vervoer en haalbare parkeeroplossingen. Het COV komt met aanbevelingen.

Klachten over pendelen naar het werk hoor je in elke sector. Belgen zijn ook de kampioen in langdurige woon-werk trajecten. Hoe zit dat bij het personeel van het basisonderwijs? Het COV, de grootste vakbond voor het basisonderwijs zocht het uit. 1370 respondenten vulden een bevraging in over hoe ze naar school pendelen, welke kosten ze daarbij moeten maken, wat de grootste knelpunten zijn en of ze zouden veranderen van school om hun woon-werkverkeer te verbeteren.

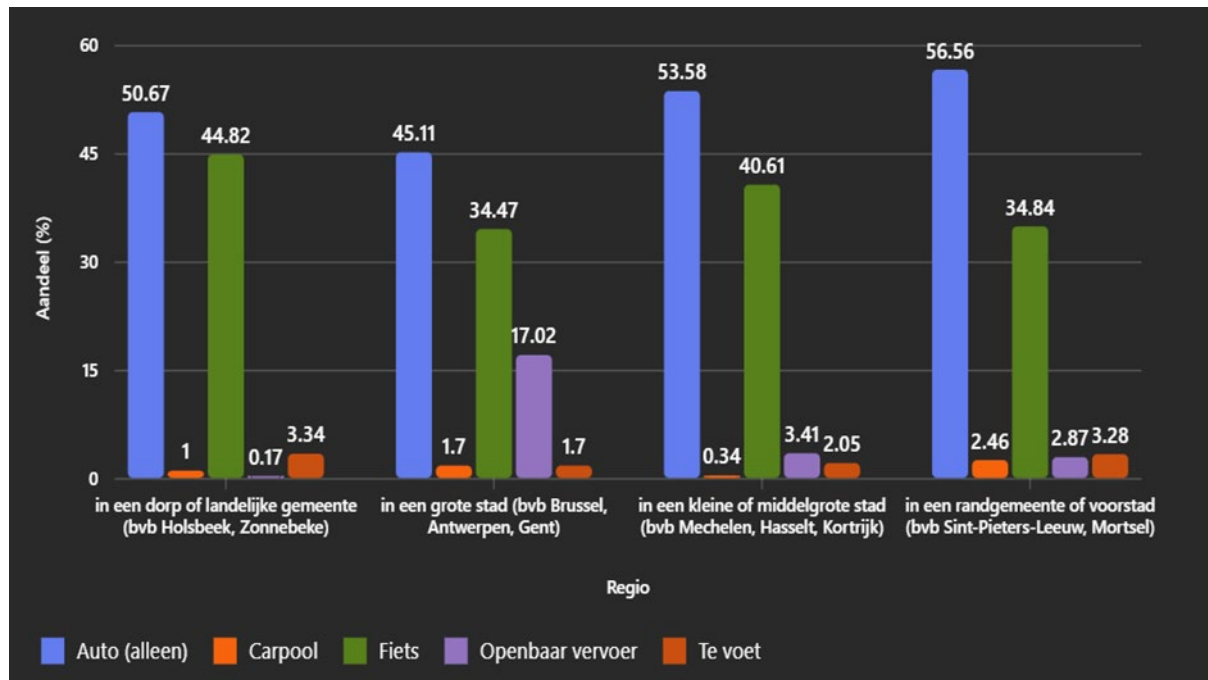
Aantal respondenten en hun kenmerken

Bijna 44% van de respondenten geeft les in een dorp of landelijke gemeente. 17,15% werkt in een grote stad. De rest is verdeeld over de voorsteden of kleinere en middelgrote steden. 85% werkt in het gewoon basisonderwijs. 76% van de respondenten is leerkracht. De andere zijn directeur of behoren tot de bredere omkadering van de basisschool zoals de zorgcoördinator, de beleidsondersteuner, de administratief medewerker, de leerondersteuner, de kinderverzorgers, het paramedisch personeel en de ICT-coördinator.

Meer dan de helft van de respondenten (52%) is tussen 45 en 60 jaar. 13% is jonger dan 35 jaar en 8% ouder dan 60.

Wie gaat hoe naar school?

De auto blijft in elke regio het populairste vervoersmiddel van onze respondenten, op de voet gevolgd door de fiets. Het openbaar vervoer wordt vooral in de grote steden gebruikt. Carpoolen is eerder een marginaal fenomeen. Weinig respondenten komen te voet naar school. Uit een verdere analyse blijkt dat de afstand het meest doorslaggevende argument is om met de auto te komen. Maar ook het feit dat personeelsleden in onderwijs vaak veel materiaal mee naar school brengen, maakt het soms moeilijk om voor de fiets of het openbaar vervoer te kiezen. Een heel aantal respondenten geeft ook aan voor het openbaar vervoer te kiezen als de verbinding beter was.

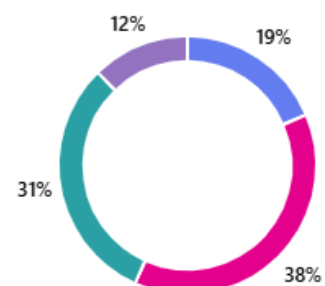
De auto is vooral populair bij de -35 jarigen (63%). Van de 45-60 jarigen maakt 46,5% gebruik van de fiets.

Kostenplaatje

19% van de respondenten geeft minder dan 50 euro uit. 12% zegt meer dan 200 euro te moeten spenderen. Dat zijn vooral de respondenten die meer dan 60 minuten met de wagen onderweg zijn. **Ook de parkeerkosten voor autobestuurders kunnen oplopen, vooral in de grote steden!** Carpoolers zijn vaak het langst onderweg maar delen de kosten.

8. Hoeveel geld besteed je gemiddeld aan woon-werkverkeer per maand?

Minder dan 50 euro	131
50-100 euro	268
100-200 euro	219
meer dan 200 euro	86

De meeste fietsers (69%) spenderen minder dan 20 euro per maand. Personeelsleden die langere afstanden fietsen of gebruikmaken van fietsleasemogelijkheden zitten meer in de categorie 20-50 euro of 50-100 euro per maand. Het is de fietslease die dan de grootste kost is maar ook het onderhoud van de fiets. **48,5% van de fietsers kiest voor de fiets om - onder meer - kosten te besparen.**

Wie gebruik maakt van het openbaar vervoer krijgt in bijna alle gevallen zijn kosten terugbetaald door het schoolbestuur. Maar de parkings aan de stations zijn vaak wel betalend en worden door de personeelsleden zelf betaald. Het goedkoopste vervoersmiddel zijn uiteraard de eigen benen.

42% van de scholen hebben een gratis parking voor het personeel. 29% van de respondenten moet vaak zoeken om in de buurt van de school een gratis parking te vinden of moet daarvoor ver van de school parkeren. 14% geeft aan dat ze betalend moeten parkeren. Vooral in de grote steden geven respondenten (30%) aan dat de parkeerkosten kunnen oplopen tot 25-75 euro per maand, soms meer. Het verhoogt voor deze collega's de dagelijkse stress.

In bepaalde buurten wordt er een parkeerschijf gevraagd. Dan moeten leraren op gezette tijden de school uitglippen om hun wagen te verplaatsen of de schijf te veranderen. Dit levert vaak boetes op want in het basisonderwijs je klas of een gesprek met een ouder verlaten om even naar je wagen te lopen is niet altijd mogelijk!

Enkele quotes:

"Ik spendeer per maand veel geld aan het vervoer naar school en terug naar huis. Het is voor mij 55 km enkel rijden, wat dus op een maand een serieus budget is, dat op is aan brandstof. Het zou fijn zijn als hier iets aan werd gedaan."

"Parkeerkosten lopen hoger op dan de brandstofkosten in Gent."

"Met de fiets ben ik goedkoper uit, maar de fietsvergoeding is te laag om alle kosten te dekken."

Verbeterpunten?

Net zoals bij iedereen in België die pendelt zijn er opmerkingen over de wegen, de files, onveilige verkeerssituaties, de fietsinfrastructuur, de slechte verbindingen met het openbaar vervoer of de lage frequentie van bussen en treinen.

Bij de helft van de autobestuurders leeft vooral onvrede over het parkeerprobleem. Dat gaat over een gebrek aan parkeerplaatsen aan de school, hoge parkeerkosten en het gedoe met de parkeerschijven. Vooral in grote en middelgrote steden leeft dat probleem erg. Sommige respondenten geven ook aan dat ze extra vroeg vertrekken om toch nog een parkeerplaats te vinden in de buurt van de school.

Op de vraag 'wat zou jou erg helpen op het vlak van mobiliteit' wordt opvallend vaak naar een kilometervergoeding of tankkaart verwezen. Verder wensen onze respondenten gratis te parkeren of voldoende parkeergelegenheid te hebben. Ook de fietsvergoeding die bij het onderwijzend personeel lager is dan in andere sectoren, wekt ergernis op. Waarom blijft onderwijs achter?

Een aantal respondenten signaleerde ook zorgen over de verplaatsingen tussen de scholen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij leermeesters en andere personeelsleden die op verschillende scholen of sites les geven. In de bevraging hebben we niet verder op deze problematiek in gezoemd.

1 op de 4 leerkrachten is geneigd van school te veranderen omwille van het woon-werkverkeer

61% van de respondenten geeft aan dat de pendeltijd geen reden is om van school te veranderen. 21% wil misschien wel veranderen en 18% zegt ja op de vraag “Zou je van school veranderen om minder te pendelen?” Bijna gelijke cijfers zien we bij de antwoorden op de vraag “Zou je van school veranderen voor een betere terugbetaling van de vervoerskosten?": 64% zegt nee, 18% misschien en 18% ja.

Meer in detail zien we dat toch 48% (samentelling van de antwoorden ‘misschien’ en ‘ja’) van de autobestuurders overweegt een switch te maken om minder te pendelen. Bij fietsers is dat nog 26,5%. Eenzelfde % autobestuurders overweegt van school te veranderen om minder te moeten betalen. Bij de fietsers is dat nog 24%.

Het zijn vooral de respondenten uit de grote steden die een switch overwegen. We weten dat daar de parkeerproblemen, de files en de hogere kosten voor de meeste ergernis zorgen. We weten ook dat daar het lerarentekort het grootst is. **Ook 54% van de respondenten, jonger dan 35 jaar, is eerder geneigd om van school te veranderen om minder te pendelen en minder kosten te hebben.** Ook zien we dat er relatief meer leerkrachten, 1 op de 4, tot een switch bereid zijn, dan leidinggevenden of beleidsondersteuners.

Regio	Ja (%)	Nee (%)	Misschien (%)
in een dorp of landelijke gemeente	7,7	67,7	24,6
in een kleine of middelgrote stad	8,2	67,2	24,6
in een grote stad	13,2	61,8	25,0
in een randgemeente of voorstad	10,1	63,6	26,3

% respondenten per regio die al dan niet een switch overwegen om minder te pendelen

Regio	Ja (%)	Misschien (%)	Nee (%)
in een dorp of landelijke gemeente	14,2	15,9	69,9
in een grote stad	25,5	23,4	51,1
in een kleine of middelgrote stad	17,7	15,0	67,2
in een randgemeente of voorstad	20,1	23,0	57,0

% respondenten per regio die al dan niet een switch overwegen om een betere terugbetaling van vervoerskosten te krijgen.

Conclusies en aanbevelingen

Op een week tijd verzamelden we 1370 antwoorden van onze leden over hun woon-werkverkeer. De bevraging werd afgenomen in de week voor 1 september, doorgaans een drukke voorbereidingsweek. Toch leek het voor een relatief hoog aantal mensen een belangrijk thema. De

bevraging legt een aantal hiaten bloot en geeft ons een inzicht in de zorgen en wensen van onze leden.

Veel respondenten zijn vrij tevreden met de manier waarop ze dagelijks naar hun school pendelen. Er zijn wel belangrijke verschillen al naargelang de respondent in de stad of meer landelijk woont. Er zijn ook opvallende zorgen en ontevredenheden. Vooral de brandstofkosten en het parkeren en de kosten die daarmee verbonden zijn, zijn kop van jut. In de open antwoorden worden deze kosten vaak genoemd als “een hap uit het budget”.

Fietsers halen het ontbreken van een goede fietsenstalling vaak aan als een punt dat dringend moet verbeterd worden. Voor hen is ook de lage fietsvergoeding een zorg.

Hoewel het merendeel van de respondenten niet onmiddellijk zal overgaan tot een scholenwissel omwille van het pendelen, is het woon-werkverkeer van het onderwijspersoneel geen detail maar wel een doorslaggevende factor voor het behoud van leerkrachten, zeker in onze meest kwetsbare scholen. 1 op 4 leerkrachten overweegt immers wel een switch. Dat is vooral in de grote steden het geval. Overheid, lokale besturen en schoolbesturen kunnen dit niet negeren. Het woon-werkverkeer van het personeel van het basisonderwijs is daarom iets dat nauwkeurig moet opgevolgd worden. Niet alleen om de mobiliteitsknopen in ons Vlaamse land in kaart te brengen, maar ook om de aantrekkelijkheid van werken in onderwijs te versterken.

Het COV heeft daarom een aantal aanbevelingen:

- Pak de uitdagingen van het woon-werkverkeer van het onderwijspersoneel aan
 - o op de vergaderingen van de onderwijsraden in onze grote steden.
 - o op de vergaderingen van de Vlaamse vervoersregio's
- Maak parkeren voor onderwijspersoneel haalbaar en betaalbaar:
 - o Steden weren de auto meer en meer uit hun centrum. Begrijpelijk. Maar basisscholen zijn historisch gestart en gegroeid in diezelfde centra en moeten ook voor het onderwijspersoneel bereikbaar zijn. We vragen aan de lokale besturen om daarover na te denken. Voorzie bijvoorbeeld een gratis of betaalbare parkeerkaart voor onderwijspersoneel tijdens de schooluren. Het zou winst betekenen op het vlak van kosten, stress en tijd.
- Verhoog de fietsvergoeding tot het niveau van de andere sectoren. In de privé-sector ligt de fietsvergoeding, afhankelijk van de gefietste afstand, tussen 0,29 en 0,36 euro per km, een bedrag dat ook mee evolueert met de indexeringen. In het onderwijs blijft die vast bepaald op 0,21 euro. Waarom blijft onderwijs achter?
 - o Net zoals de vorige keren zal het COV dit terug op tafel leggen bij de volgende cao-besprekingen
- Investeer in veilige, overdekte fietsstallingen en laadpunten voor e-bikes
 - o Schoolbesturen: maak van de fiets het aantrekkelijkste alternatief! Het is immers ook het meest kostenefficiënte vervoersmiddel, zowel voor de fietser als voor de samenleving
- Het is duidelijk dat de vervoerskosten voor autobestuurders een aanzienlijke hap uit het budget wegnemen. Dit moet grondiger in kaart gebracht worden.
- Maak openbaar vervoer echt aantrekkelijk
 - o Het gebruik van het openbaar vervoer staat of valt met de betrouwbaarheid ervan. Maar ook een goede en vanzelfsprekende terugbetaling van parkeerkosten aan de stations of van een deelfietsen-abonnement zou al een grote stap vooruit zijn en een

deel van de autobestuurders aanzetten om wat vaker voor het openbaar vervoer te kiezen.

Pendel-problemen hoeven niet onoverkomelijk te zijn. Een paar eenvoudige maar duidelijk ingrepen kunnen het woon-werkverkeer al een stuk aangenamer en het lerarenberoep een stuk aantrekkelijker maken.

Marianne Coopman
Algemeen secretaris